

door hun doen blijven bevorderen, al gaan ook jaarlijks tientallen Roomsche priesters tot het protestantisme over.

WINKEL.

Voor Kinderen.

NAAR DE BEURS.

XVII.

Twee dagen na den pas verschenen middag stond Geertje voor de deur in het steegje op 't Fransche paal, en klopte daar aan. Weldra zat ze boven, waar de juffrouw haar vriendelijk als altijd ontving, doch niet zonder een blik vol betekenis te slaan op een vrij groot pak, dat Geertje bij zich droeg.

„Kom je me weer eens spreken? vroeg zij, „wel dat is goed.“

„Ik kom u eens vertellen,“ was 't antwoord. „dat ik bij den koster van dan ben?“

„Wat!“ riep de andere, zich zeer verbaasd houdend, „schoon zij lang voorzien had dat het daartoe komen zou, en er voor een deel zelf de schuld van was.“

Nu vertelde het meisje, hoe zij niet langer had willen blijven, wijl zij telkens een „standje“ kreeg. Zoo nog pas weder, omdat zij wat lang was uitgebleven. Dat had zij niet langer willen velen, en zoo was zij dan nu maar voor goed vertrokken.

„Of je gelijk hebt,“ zei de kasteleins. „Wie zou ook bij zulke fijne jongen leven willen verkiezen. Weet je moeder het?“

„Ja, die vindt het goed.“

„En wat denk je nu te doen?“

„Dat weet ik nog niet. Ik kan wel misschien voor een nacht bij moeder blijven, die weer beter is, en dan zal ik wel zien.“

„Was als Geertje had gezegd. Zeer laat thuis komende, had zij van de juffrouw een welverdiende bestraffing ontvangen, die echter weinig indruk maakte. Geertje werd er driftig onder en zei ten slotte: „Als ik hier te veel ben, ga ik liever heen. Een beetje eten en twee schellingen in de week kan ik overal nog wel krijgen.“

Hoe leelijk dit gezegde nu ook was, tot iemand die zooveel voor het meisje had gedaan, de schooljuffrouw werd niet boos, doch zei eenvoudig: „Kind, je wordt door een verkeerden geest gedreven, en wilt een verkeerd weg op. Denk er aan, dat wie God verlaat, zich veel smart bereikt. Ik geloof eigenlijk, dat het je hier te eng wordt omdat wij de wereld niet willen dienen.“

„Nu ja,“ was 't antwoord, „ik kan niet altijd kijken als iemand die te begraven gaat.“

„Dat behoef ook niet,“ zei de koster, welke, juist binnentredend, die woorden hoorde, „dat heeft nooit iemand gezegd.“

No ontstond een lang gesprek, waarvan 't slot was, dat Geertje ronduit verklaarde: „Ik ben geen kind meer; ik wil wat meer vrijheid hebben en niet altijd bekeken worden. Ik ga liever heen.“

Schoon man en vrouw nog poogden haar van haar voornemen af te brengen, 't baatte niet. Twee dagen later pakte het meisje het weinige dat zij had bijeen, en trok regelrecht naar „de bocht van Guineë“.

„Ik geloof dat ik wat goeds voor je weet“, zei de herbergierster, die, zoals we zagen, haar plan al gemaakt had, „mijn zuster zoekt een meisje zoals jij. Ze heeft een drukke groente- en fruitverkoop en ze zult een goed leven hebben. Je bent in den winkel en overhuus en behoef ook geen cornet te dragen.“

Een cornet was een neepjesmuts, die aan de pijpvormige nepen haar Franschen naam ontleeende. Zulke een muts werd met dun koperdraad, dat het karkas of geramte vormde in fatsoen en stand gehouden. 't Was een vrij duur en ook niet makkelijk hoofddeksel, dat door burgervrouwen en dienstboden werd gedragen, gelijk nu nog wel, schoon allengs minder.

De dienstmeisjes echter waren om vele redenen minder op zoo'n hoofddeksel gesteld, en verzoeken verweeg een „hoddermuts“, wat echter bij deftige lieden niet werd geduld.

„En“, ging de vrouw voort, op een goed loon en een goed leven kun je rekenen. Mijn zuster is een best mensch en zou geen vlieg kwaad doen. Ook heb je er nog al verval. In zoo'n winkel valt er nog al eens wat af. Dat bejij je.“

Geertje zette groote oogen op. Van „verval“ was bij den koster weinig sprake geweest. Wat een begerlijk vooruitzicht nu. Maar... „verval“ heeft twee beteekenissen.

Intusschen redeneerde de praatgrage juffer al voort en 't slot van de zaak was, dat Geertje beloofde er dadelijk met moeder over te zullen gaan spreken. Dit voornemen voerde zij dan ook uit en wel met dit gevolg, dat moeder toestemde. Wel deed zij het niet van harte, maar zij kon het niet van zich verkrijgen haar dochter op een plaats te laten, waar die 't zoo naar vond. Ook was er alle vrees, dat Geertje, al wilde men 't haar beletten, toch zou doen wat zij verkoos. 't Ware zeker veel beter geweest zoo moeder eenvoudig haar toestemming geweigerd had, en niet haar dochter naar de pleegouders was gegaan. Doch Geertje's moeder had iets van Eli's karakter, die wel niet goed vond wat zijn zonen deden, maar het ook niet belette. Menig kind zou wel wenschen ook zulke ouders te hebben. Toch is het geen zegen maar een groot onheil, dat zelfs tot een vloek kan worden, gelijk Eli's geschiedenis wederom leert. Als de dokter een drankje geeft dat niet smaakt, is zeker 't prettigst het te laten staan. Maar toch noemen we hem die 't niet inneemt een dwaas. De Heere God wil ons wel de begeerte onzer harten geven, maar, let wel, als wij ons in Hem verlaten. Dat laten velen er af, en denken en vragen alleen om 't eerste.

Verbijd van hart keerde Geertje naar haar vriendin terug. Deze had intusschen ook niet stil gezeten, maar den vrij langen weg naar de Beurs afgelegd om haar zuster te waarschuwen. Zij kon het meisje de goede tijding mededeelen, dat zij reeds den volgenden dag terecht kon.

„En hier is de „goospenning“,“ zei de kasteleins, terwijl zij 't verbaasde Geertje een gulden in de hand stopte. „Ik heb hem eigenlijk eerlijk verdiend, want ik ben de besteedster geweest, die je den dienst hebt bezorgd. Maar je moogt hem gerust hebben. Dat is 't eerste voordeelje.“

De „goospenning“, of eigenlijk „Godspenning“, was het geld, dat de dienstbode ontving als zij aangenomen werd, en waarvan zij dan weer de besteedster of tusschenpersoon kon betalen, die haar aan den dienst had geholpen. 't Heette zoo — en nu nog — wijl dat geld oorspronkelijk was bestemd om geheel of ten deele aan de armen of „om Gods wil“ gegeven te worden. Zoo noemde men ook gestichten wel Godshuizen. Dat geld diende dan tevens als een onder-

pand, dat de dienstbode ook werkelijk in dienst treden zou.

AAN VRAGERS.

Wat bedoelt men als men spreekt van het jaar onzes Heeren?

Waarom onze lezer N. O. die vraag doet, meenen we te begrijpen. Het „jaar onzes Heeren“ beduidt het jaar 'tweel den leeftijd des Heeren Christus zou aanduiden, zoo Hij nog op aarde was. Het zooveelste jaar „jaar onzes Heeren“ zou dan Zijn ouderdom aanduiden. Het jaar onzes Heeren 33 was dat waarin Hij stierf aan het kruis. Het jaar 1900 onzes Heeren is dus dat waarin Hij, op aarde zijnde, nu leven zou.

Hieruit ziet men, dat het jaar 1900 niet wil zeggen 1900 jaar na 't jaar waarin de Heere geboren werd. Hij werd geboren (zoo neemt men in onze tijdsrekening aan) in het jaar 1. 1900 behoort nog bij deze, de 19e eeuw.

Op oude gebouwen leest men voor het jaartal vaak A D, dat is Anno Domini, de Latijnsche woorden voor: Het jaar onzes Heeren. A M beduidt Anno Mundi jaar der wereld.

HOOGENDIJK.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buitenverantwoordelijkheid van de Redactie).

Mijnheer de Redacteur!

Naar aanleiding der ingezonden stukken van den heer Roodhuysen over de gezinsverpleging zou ik in uw blad gaarne het onderstaande geplaatst vinden.

Tot mijne verwondering deelt de heer R. mede dat voor krankzinnigen gezinsverpleging onmogelijk is. Daar ik niet kan gelooven, dat de heer R. niet zou weten, dat deze verpleging van krankzinnigen in hun van te voren vreemde gezinnen reeds sedert eeuwen in het buitenland bestaat, en de laatste jaren ook hier te lande te Ermelo in de omgeving van Veldwijk, ga ik vermoeden, dat in bovengenoemde uitspraak met gezin bedoeld wordt, dat gezin, waarvan de lichter vóór het uitbreken zijner ziekte deel uitmaakte.

Echter moet ik ook in dat geval den heer R. tegenspreken: herhaaldelijk zijn kort durende psychosen in eigen gezin genezen en haar aantal zal zeker grooter worden, wanneer de kennis der psychiatrie onder onze artsen meer algemeen wordt en een grooter aantal in de krankzinnigenverpleging geschoolde broeders en zusters ter uitzending gereed staat.

Verder kunnen dikwijls slechts gedeeltelijk herstellende lijdens een gesticht verlaten om in eigen gezin verder te worden verzorgd; wat vooral dan gemakkelijk gaat, wanneer de familie in de buurt van het gesticht komt wonen.

In deze zaak moet echter steeds met de uiterste voorzichtigheid worden gehandeld, en gaarne wil ik bekennen, dat wij herhaaldelijk lijdens hier opnemen, die beslist te lang thuis zijn gebleven.

In een D. V. op de eerstvolgende algemeene vergadering van de Vereniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen en zenuwlijders te houden refereert, hoop ik op deze aangelegenheid in te gaan.

En nu onze zenuwlijders? Voor hen juist geen inrichtingen? (Och, laat men hier het woord gesticht toch niet invoeren!)

Ik geloof niet, dat zonder deze in elk geval voor zenuwlijders een behoorlijke behandeling zal mogelijk zijn.

Laat ik u slechts noemen de hydrotherapie en de elektrotherapie. Ga deze nu eens combineren met de voor lichamelijke zwakken zoo noodige behandeling, en in welk gezin zal zoo iets kunnen gebeuren?

Ik weet wel, dat sommige specialiteiten voor zenuwlijders in onze groote steden de genoemde behandelingen kunnen toepassen, maar „buiten“, en daar hebben we onze zenuwlijders te brengen, komt hunne behandeling zonder eene inrichting niet tot recht.

Gaarne geef ik aan den heer R. toe dat vele lijdens een dergelijke ingewikkelde behandeling niet noodig hebben, maar deze zijn toch ook in gezinnen nergens beter geplaatst dan in de buurt van eene inrichting, waar zij steeds de behandeling zullen kunnen vinden, welke zij eventueel mochten noodig hebben.

Over de opmerkingen en maadgevingen van den heer R. wil ik verder kort zijn. Niet altijd is daarbij het medisch terrein, waarop de heer R. zich volgens zijn schrijven niet wil begeven, vermeden geworden, waarschijnlijk omdat de heer R. niet weet, hoever zich dit terrein uitstrekt. Een ieder zal, hopen wij, zijne maadgevingen als afkomstig van een leek op de juiste waarde weten te schatten.

Het streven van den heer R. om in het lot en de behandeling onzer zenuwlijders verbetering te brengen, juichen wij overigens van harte toe.

Bij voorbaat dankend voor de plaatsing. Hoogachtend,

Uw dw. dr.
Dr. P. WIERINGA Arts.
Veldwijk, Januari 1900.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Esmeralda en Allingawier, J. Koning, te Mijdsrecht. — Overschild, L. Bos, Nieuw-Dordrecht. — Barendrecht, E. J. Voncken, te Voorthuizen. — Grijskerke, J. H. Donner, te Nieuw-dorp. — Oud-Berlaand, H. A. van Andel, cand. te Gorinchem.

AANGENOMEN: Renkum, A. van der Sluis, te Arnhem. — Delfshaven, S. Datema, te Vrijhoeve-Capelle. — Lutjegast, H. Brouwer, te Raard. — Wijckel en Balk, F. Diemer, te Aalden.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Neebe, B. B. v. d. Hoorn, te Domburg. — Oterdum, H. Buiskool, te Koedijk. — Oud- en Nieuw-Gastel, Utwijk, Waardhuizen en Waterlandkerke, P. de Looze, cand. te Zierikzee. — Terkaple, C. A. H. de Puy, te Oostereind. — Scheerhorst, H. E. van der, cand. te Utrecht. — Lemele en Archem, G. Hennemann, cand. — Odoorn, J. H. Drost, cand. te Groningen. — 's-Graveland, B. van Meer, te Utrecht. — Sybekarspel en Gasselte, F. IJden, cand. te Jorwerd. — Renesse en Noordwelle, P. H. Kapteijn, te Oterleek. — Wagenborgen, G. v. Wijhe, te Voorhout.

AANGENOMEN: Stevensweert, G. de Vries, cand. — Zevenhulzen, S. A. de Vries, cand. — Annerveld, G. Stiel, cand. — Aalsum, C. J. Oskam, cand. — Willemstad, P. M. Egeman, H. W. te Nichtevecht. — 's-Graveland, W. van den Bijstel Jr., te Makkum.

BEDANKT: Randwijk, C. A. G. Nijhuis, te Veenendaal. — Voor Foudgum en Raard, J. W. Verburg, cand. — Kootwijk, R. C. Verhagen, cand. te Zuilen. — Zwaagwesteinde, G. J. Oskam, cand. — Muntendam, J. Homan Ka., de Wirtum. — Obdam, J. Drost, cand. te Bolesward.

Advertentiën.

Zeer voorspoedig bevallen van eene DOCHTER.

Vrouw H. KUYPER— VAN OORDT.

Makkum, 25 Januari 1900.

Heden behaagde het den Heere onzen geliefden broeder, den oud-ouderling

L. BROEKHUIZEN, in den gezegenden ouderdom van 76 jaar tot Zich te nemen.

Hij diende bijna de helft zijns levens de Gereformeerde Kerk alhier, eerst als Diaken, daarna als Ouderling, totdat hij in 1898 wegens ouderdom en zwakte des lichaams, zijn ambtelijk werk niet meer verrichten kon.

Onder ons zal zijn gedachtenis in zegening blijven.

De Kerkeraad der Geref. Kerk, T. NOORDEWIJER, Praeser. J. J. BOORSMA, Scriba.

Meppel, 16 Januari 1900.

Tot onze diepe droefheid nam de Heere in den afgelopen nacht tot Zich, mijn geliefde Echtgenoot en der kinderen zorgdragenen Vader,

JELLE PIETERS ZIJLSTRA, in den ouderdom van ruim 54 jaren, na eene zeer gelukkige Echtvereeniging van bijna 29 jaren.

In den laatste tijd van zijn langdurige ziekte kwam hij tot de volle verzekerdheid des geloofs. Dit troost ons in onze smart.

Wed. J. P. ZIJLSTRA— JANZEN. Kinderen en Behuwdkinderen. Klooster Lidoon, 18 Januari 1900.

Heden overleed zacht en kalm, onze geliefde Echtgenoot en Vader, de Heer

AREND MIEDEMA, oud bijna 70 jaren, in leven Notaris te Sneek.

Mevr. de Wed. MIEDEMA— VAN BROEKHUIZEN. Mr. M. S. MIEDEMA. J. A. MIEDEMA— REINDERS.

Lucie MIEDEMA. Henke F. H. MIEDEMA. Marie M. T. MIEDEMA. Sneek, 19 Januari 1900.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten, WESTERMARKT No. 21 AMSTERDAM.

Eene wees, middelb. leeftijd, zoekt tegen April of Mei, een betrekking, 't liefst als

Huishoudster

bij een eenig Heer of Dame, ook wel genegen een bejaarde Dame tot hulp en gezelschap te zijn, of de zorg voor een kindje op zich te nemen. Op hoog loon wordt niet gelet. Brieven fr., onder lett. B., Bureau Heraut.

GOLDSCHMEDING'S PIANO- en ORGELHANDEL.

WARMOESSTRAAT 111. AMSTERDAM. Groote sorteerling. — Lage prijzen. KEIZERSGRACHT 305.

ALS GII IN UW HUIS ZIT. MEDITATIËN voor het huislijk saamleven, DOOR

Dr. A. KUYPER.

Prijs ingenaald / 1.90; gebonden / 2.40.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP BOEKHANDEL VOORHIEVEN HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam. Pretoria.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen: Voor de Vereniging: Aan Contributien:

Door den heer R. Steltman te Leek / 32.50; door den heer G. Lucas te Dalen / 24.50; door den heer P. Potma te Buitenpost / 2.50; door den heer M. Hilverda te Abbeja / 27.50; door den heer P. Goudappel te Delft de storting / 126; door Ds. A. D. C. Kok te N. Helvoet / 11; (1898) van Ds. J. J. Steinhart te Wijbe / 1; door Ds. A. van Dijken te Aalten / 77.50.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit). Van de Geref. kerk te Abbeja / 18.75; van idem te Neebe c. a. / 7.50; van idem te Geldermalsen / 4.50; van idem te Hoena-Driel / 1.07; van idem te Zuulichem / 1.75; van idem te Aalst / 2.50; van idem te Well / 3.25; van idem te Veeren / 1.22; van idem te Culemborg / 5.50; van idem te Zalt-Bommel / 6.02; van idem te Arnhem B / 11.66; bij eene sprekebeurt van den heer Jb. v. O. te Kondekerk / 3.621/2; Geref. kerk te Berklum / 11.50.

Aan Schenkingen: Door Ds. K. Fernhout te Utrecht, van J. te E. / 6.

Voor het Studiefonds: Door Prof. Dr. J. Woltjer halfjaarlijksche praebende / 39.20.

Voor het Hospitium: Van den Zusterkring te Utrecht een volledig stel neteldoekse gordijnen voor de studenten kamertjes en 12 stoffdoeken.

S. J. SKEFAT, Penningmeester.

Hilversum.

JOHANNES KRAMER & Co., DAM 15-17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIËN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

BREEBAART'S ORGELHANDEL, Damrak 22, Amsterdam. Vraag Catalogi.

Bij D. DONNER, te Leiden, is verschenen:

CALVIJNS INVLOED OP DE REFORMATIE in de NEDERLANDEN

voor zooveel die door hemzelf is uitgeoeft, DOOR

Dr. F. L. RUTGERS.

Prijs f 2.75.

VERSCHENEN:

Ignas Prinsloo.

Een verhaal uit den tijd der Voortrekkers in Natal.

(Vervolg op „PIET UYS“).

DOOR C. W. H. VAN DER POST, te Fauresmith (Oranje-Vrijstaat).

Met ongeveer 50 tekeningen van WILLEM STEELINK.

Dit boek is het eerste dat de leden der Vereniging ter bevordering van Christelijke Lectuur voor hun lidmaatschap 1900 ontvingen.

In den handel kost het f 1.20 ingenaald en f 1.50 gebonden.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP BOEKHANDEL VOORHIEVEN HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.

Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commisnarissen: Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Mr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINGK VAN DER OYE.

Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen KAPITAAL en LIJFRENT tot elk bedrag.

Van Amsterdam naar Pretoria.

Acht maanden in Zuid-Afrika.

DOOR J. A. WORMSER.

Met 80 platen en portretten. Ingenaald / 1.90. In fraaien stempelb. / 2.50.

PIET UIJS, of IJden en strijd der Voortrekkers in Natal.

DOOR C. W. H. VAN DER POST,

Consul-Generaal der Nederlanden en Lid van den Volksraad van Oranje-Vrijstaat, te Fauresmith.

Met 46 illustratiën van WILLEM STEELINK. Ruim 200 bladzijden.

Prijs f 1.20. In prachtband f 1.50.

Afrikaneer, wees Uzelf!

Romantische Schetsen uit Zuid-Afrika, DOOR

A. J. VAN DER WALT, te Gatsrand (Z. A. R.).

Prijs f 1.75. — Gebonden f 2.25.

Amsterdam. Pretoria.

EXCELSIOR.

Geïllustreerd Tijdschrift voor Nederlands Volk, ONDER REDACTIE VAN

A. J. HOOGENDIJK en J. A. WORMSER.

Prijs per jaargang (12 Nrs. à 16 pagina's en 12 Nrs. à 8 pagina's) / 3.50.

De jaargang 1900 zal geregeld platen naar nieuwe op het oorlogsterrein in Zuid-Afrika genomen photo's bevatten, met beschrijving, meest ontleend aan particuliere correspondentie. De uitgave van het eerste No. werd daardoor enkele dagen vertraagd.

De inhoud van dit No., thans door alle boekhandelaren als proefnummer te ontbieden, is als volgt:

Bij het begin. — De laatste ure. — Bede der gemeente bij het nieuwe jaar. — Een zonderlinge vondst. — Genere. — Uit Zuid-Afrika (met platen). — Een Joodsche geloofsbelijdenis. — Bede. — Het getuigenis eener vrouw. — Mij en mijne broeders. — Jesaja 55. — Opgeofferd. — Zullen wij elkander in den Hemel herkennen? — Het werk van den Christen. — Is het reeds zoover gekomen? — Een verrassend getuigenis. — Twee optochten. — Pniel. — Gij. — De kwartel. — De bloemen des velds. — De vogelen naar bunnen aard. — Goeden nacht. — Uit het leven. (Bescheid; Let wel; Een en meer; Poesie; Het licht). — Vragenhus.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP BOEKHANDEL VOORHIEVEN HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam. Pretoria.

De Vereniging tot Bevordering van Christelijk leven en Onderling hulpbetoon te Magelang.

Ontvangen aan postz. f 22.20/4, aan geld f 23.70 en naar aanleiding van mijn artikel in De Heraut, van H. D. te P. f 10; R. M. Loen te Enschede f 5; R. J. Kraan te 's-Hage f 1.50; N. N. te Terneuzen f 2.50 en C. Knottnerus te Oosterpolder f 2.50. Totaal f 67.401/2, benevens 4 Duitse post. à 5 cent.

Zij, die nog iets willen bijdragen, worden verzocht hunne giften te willen zenden aan den Heer H. STAP, Westerdijk 15, te Utrecht, aan welken brief bovengenoemd totaal is opgezonden.

C. W. HOOGENDOORN, Lid der C. v. B.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.

Amsterdam. Pretoria.